

Ούτε αρκετά κωμικό, ούτε ιδιαίτερα κολασμένο

ΤΖΟΝ Μάλκοβιτς. Αυτό το όνομα γέμισε με κόσμο το πλάνο του Αμφιθεάτρου της Σχολής Τυφλών από τον Ιούλιο. Η παραγωγή «Κολασμένη κωμωδία» ερχόταν στην Κύπρο σταδιακά, σταθερά και προκαλώντας μεγάλη προκαταρκτική ανταπόκριση. Ο ήχος έφτασε πριν από τη λάμψη. Το πρώτο ακουστικό κύμα (για μένα προσωπικά) ήρθε από το Διεθνές Θεατρικό Φεστιβάλ Τσέχωφ της Μόσχας. Οι ανταποκρίσεις ήταν ενθουσιώδεις, αλλά αυτό που προκαλούσε περιέργεια, ήταν η κατά λέξη σύμπτωση των μακρόθεν περιγραφών της παράστασης με τα δελτία Τύπου που άρχισαν να δημοσιεύονται στα κυπριακά μέσα, ωσάν οι ανταποκριτές να μην αποκόμιζαν από την παράσταση τίποτα περισσότερο από το πληροφοριακό μήνυμα με το οποίο η ίδια συστηνόταν. Το ίδιο συνέβαινε με τον απόηχο από το Εδιμβούργο, να μην σαφώς χλιαρότερο, αλλά και πάλι πληροφοριακά ίδιο με τις αυτοπεριγραφές της παραγωγής.

Όμως, ασχέτως με το πώς έφταναν σε μας, οι πληροφορίες ήταν ομολογουμένως ενδιαφέρουσες. Ιντρίγκαρε, πρώτον, η υποσχόμενη συλλειτουργία του λόγου και του οπερατικού στοιχείου, που από τα γραφόμενα των μέσων θα υπερέβαινε τα όρια της απλής συνύπαρξης των ετερογενών στοιχείων στα πλαίσια μιας παράστασης. Οι δύο σοπράνο θα έπαιζαν τον ρόλο των γυναικών της ζωής του ομιλούντος ήρωα, και η μουσική μπάροκ θα εξέφραζε τις αλλαγές του συναισθηματικού κλίματος. Δεύτερον, η υπόθεση, μας έλεγαν, βασίζεται στην πραγματική ζωή ενός Αυστριακού συγγραφέα και... μανιακού δολοφόνου, συνδυασμός από μόνος του ενδιαφέρων. Και όλο αυτό σε καταχθόνια αισθητική της «Infernal comedy»!

Οπότε οι προσδοκίες από το επερχόμενο θέαμα ήταν μεγάλες και συνοψίζονταν στις εξής βασικές ερωτήσεις: ποια θα είναι η φόρμουλα της αισθητικής συμβίωσης των στοιχείων του λόγου και της όπερας, πώς θα εμπλουτιστεί το ένα από το άλλο, κατά πόσο το αφήγημα για τη ζωή ενός δολοφόνου γυναικών θα πάρει τη μορφή μιας βαθιάς αυτοψυχανάλυσης και, τέλος, πώς αυτή η γοτθική μαυρίλα θα αποκτήσει κωμική χροιά;

Η παράσταση δεν έδωσε απάντηση σε καμία από τις ερωτήσεις. Αισθάνομαι πως αν κάνω προσπάθεια να την περιγράψω σε όσους δεν

βρήκαν εισιτήριο για εκείνη τη βραδιά, θα εναλλάξω τα ίδια γνωστά από τα δελτία Τύπου. Ναι, η ορχήστρα από τη Βιέννη έπαιζε Vivaldi, Mozart, Gluck, Hendel, Haydn και οι δύο σοπράνο τραγουδούσαν εναλλάξ με το λόγο του Μάλκοβιτς, αλλά εκτός από το «εναλλάξ» δεν είδα να σχετίζονται με κάποιο ουσιαστικότερο τρόπο. Ναι, μερικές φορές οι δύο σοπράνο χρησιμοποιούνταν από τον ομιλούντα ήρωα ως «θύματα», δηλαδή ξάπλωναν στο έδαφος. Ναι, ο διακοπτόμενος μονόλογος γινόταν στο πρώτο

πρόσωπο, εκ μέρους του Jack Unterweger, αλλά εκτός από κάποιες επιφανειακές αναφορές στη μορφή της μητέρας και ρηχές δηλώσεις για το ρόλο των γυναικών στη ζωή του, ο χαρα-

κτήρας δεν ανοίχτηκε, δεν φωτίστηκε καν. Ναι, το κολασμένο/κωμικό στοιχείο εντοπιζόταν στη μορφή του δρώμενου, που παρίστανε τη μεταθανάτια παρουσίαση του αυτοβιογραφικού βιβλίου του ήρωα, αλλά αναιρείτο από την ηπιότητα του, ούτε αρκετά κωμικό, ούτε ιδιαίτερα κολασμένο.

Αναμφίβολα, το μουσικό στοιχείο της παράστασης ήταν ποιοτικό. Και, αλίμονο, ποιοτικό ήταν και το υποκριτικό μέρος, ή πιο απλά, ο Μάλκοβιτς είναι ηθοποιός που γεμίζει το χώρο και κρατάει το χρόνο της παράστασης. Μακάρι να τον βλέπαμε στον, π.χ., «Εμποράκο». Αλλά καταλήγω στο συμπέρασμα πως αυτό που είδαμε (εμείς και τόσοι άλλοι ανά τον κόσμο), δεν ήταν θεατρικό γεγονός, αλλά ένα event με όλο το σημειολογικό φάσμα του όρου, όπου το κεντρικό διάσημο όνομα καλύπτει κενά ουσίας. Ελάλλου, ως event παρουσιάστηκε και από τους διοργανωτές του, που με τους προλόγους αυτοδιαφήμισης και με τις αχρείαστες εισαγωγές έθεσαν την παράσταση σε αντιθεατρικά εισαγωγικά.

Θέατρο

ΤΗΣ ΝΟΝΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Κολασμένη κωμωδία, εξομολογήσεις ενός μανιακού δολοφόνου»

Συμμετέχουν: Orchestra Wiener Academie. Μαέστρος Martin Haselbock. Σοπράνο Martene Grimson, Kirsten Blaise. John Malkovich
Διευθυντής σκηνής: Michael Sturminger